

ШТА ЈЕ ХИПЕРПИГМЕНТАЦИЈА И КАКО ЈЕ ПРЕПОЗНАТИ

Припремила: Јована Станимировић

Хиперпигментација је потамнели део коже и може бити различите боје, величине и облика.

Хиперпигментација може бити врло узнемирујућа појава јер се тамне флеке најчешће појављују на видљивим деловима тела као што су лице, руке и сви делови који су били изложени сунчевим зрацима. Врло је тешко сакрити је декоративним препаратима.

Хиперпигментација настаје када на одређеним деловима коже дође до прекомерне производње меланина.

Ту прекомерну производњу изазива мноштво фактора-сунчеви зраци, генетски фактори, старосна доб, хормонски утицаји, повреде и запаљења коже.

Изолагање сунчевим зрацима је главни узрок настанка хиперпигментација. Сунчева светлост подстиче производњу меланина док сам меланин делује као природан УВ филтер наше коже због чега црнимо на сунцу. Претерано излагање УВ зрацима ремети тај процес и доводи до хиперпигментација.

Промене су у равни коже и боја може варирати од светло браон до црне. Постоји много типова хиперпигментације, а поменућемо оне најчешће:

ПИГМЕНТАЦИОНЕ ФЛЕКЕ

Најчешће се јављају у виду старачких пега као последица излагања сунчевим зрацима. Углавном се могу приметити на деловима тела који су били изложенији сунцу-лице, шаке и руке. Обично су у питању мале, тамне флеке на површини коже.

МЕЛАЗМА

Или клоазма се често назива и „трудничка маска“. Погађа око 90% трудница као последица хормонских промена у организму. Мелазма може бити проузрокована и контрацептивним пилулама тако да не мора бити везана за трудноћу. Тамне флеке су неправилног облика на рукама и лицу и могу бити веома велике. Преовлађује међу људима са тамнијом кожом.

ПОСТУПАЛНА ХИПЕРПИГМЕНТАЦИЈА

Настаје након зарастања повређене коже када остаје равно подручје дисколорације. Честа је појава код особа које пате од акни, а могу је изазвати и козметички третмани као што су хемијски пилинзи, ласерски третмани и дермоабразија.

Поред наведених, постоје и други фактори због којих делови коже могу потамнети-младежи, ожиљци, белези, сунчане или актиничне кератозе и рак коже али се они не сматрају облицима хиперпигментације. Обавезна је посета дерматологу уколико сте забринути због неке од својих тамних флека, или ако почну да крваре, да сврбе, промене величину и/или боју.

Хиперпигментације могу бити и симптом одређене болести као што су неке аутоимуне и гастроинтестиналне болести, недостатак неких витамина и метаболички поремећаји. Одређени лекови могу довести до хиперпигментација-антибиотици, антималярици, антиепилептици и др..

Поједина занимања су повезана са хиперпигментацијама због повећеног излагања сунчевим зрацима и хемикалијама. Особе које су под додатним ризиком су баштовани, путари, запослени у парфимеријама и пекарама.

ШТА МОЖЕМО УЧИНИТИ?

ДЕРМАТОЛОШКИ ТРЕТМАНИ-антипигментациони поступци

Хемијски пилинзи подразумевају наношење киселог раствора на лице, шаке или стопала са жељом да се уклони површински слој коже. Овај процес доводи до љуштења коже после чега остаје нова кожа уједначене пигментације.

Ласерске терапије имају исти ефекат као и хемијски пилинзи али су обично прецизније пошто дерматолог има бољу контролу над самим третманом. Ово подразумева „гађање“ захваћених подручја високоенергетском светлошћу. Најблажи третмани делују само на епидермис коже док интензивнији продиру и у дубље слојеве.

ДРУГЕ ОПЦИЈЕ

Хиперпигментације су растући проблем код нас и у свету тако да се и козметичка индустрија развија у том правцу. Последњих година се појавио низ топикалних препарата за ублажавање хиперпигментација. Активни принцип у овим препаратима делује тако што смањује производњу меланина и ублажава већ постојеће тамне флеке.

- **Хидрохинон**-доскора најмоћнији активни састојак за третман тамних флека. И даље је доступан у неким препаратима који се издају без рецепта у САД али само у

концентрацијама од 2% и ниже. Иритира кожу па може изазвати поступалну хиперпигментацију.

- **Арбутин**-један од кључних састојака препарата за избељивање коже у Азији. Главни је природан извор хидрохинона. Није јак и ефикасан као индустријски произведен хидрохинон.
- **Којична киселина**-представља нуспроизвод процеса ферментације у производњи јапанског пиринчаног вина сакеа. Релативно је безбедна и природна опција, али је слаб инхибитор производње меланина. У многим земљама је забрањена.
- **Деривати витамина Ц** –показали су се релативно ефикасни у борби против хиперпигментација. Често се користе самостално или у комбинацији са другим активним састојцима због синергистичког ефекта.
- **Деривати ретинске киселине**-релативно ефикасни а истовремено могу иритирати кожу и учинити је осетљивом на УВ зраке што може погоршати хиперпигментације. Нису препоручени у периоду трудноће и дојења.
- **Азелеична киселина**-посредно утиче на производњу меланина и на тај начин смањује хиперпигментације. Нема ефекат на старачке пеге, а може да иритира кожу и изазове упалу.

Коју год опцију да изаберете, постарајте се да Ваша кожа увек буде адекватно заштићена од УВ зрака како би се спречила појава хиперпигментација било које врсте. Консултујте се са својим фармацеутом и изаберите препарат који највише одговара Вашем типу коже и животним навикама.

